

A-2253_π

Jõulu-rõõm.

Jõulu etendus lastele.

Ed. Braune järel H. Rikkand.

4998

1904

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 20 ноября 1904.

A-2253 II

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

54344

Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Jurjewis.

Osalised:

Jõulumees. Neli põialpoissi. Neli tütarlast.

Jõulumees nagu pildi pääl; põialpoisid talve riidis, suurte, linakolkmetest habemetega. Tütarlapsed tuuakse laste hulgast.

Seisukohad:

Tütarlapsed kõige ees, siis põialpoisid, siis jõulumees.

*

Jõulumees.

* * * *

Põialpoisid.

* * * *

Tütarlapsed.

Jõulumees.

(Astub ette ja hüüab tagasi poole).

Ae, põialpoisid, tõtake!
Mind wanakest nüüd aidake!
Kus kohal wiiwitate weel,
Kui jõulutee mul jalge eel?
Te' pidite ju tulema,
Ja asju kanda aitama!
Mis saatnud jõululapsuke,
Me wiime iga peresse,
Küll wanale, küll noorele,
Küll rikkale ning waesele.
Siis platsi nüüd, ning täitke kotid
Ja kuhjaga täis koogimatid
Ning suhkrupaunad, pähklorbid
Ja marmeladi kaunid karbid!
Kuid ärge unustage ka
Mul witsa ühes wõtmata!

(Neli põialpoissi astuwad ette).

1. Põialpoiss.

Siin olemegi, wanake,
Ja kaasas meil, näe, hulgake
Kõiksugu kraami laste tarwis
Küll matis, märsis, kotis korwis.

2. Pöialpoiss.

Mul, näe, on mänguasju palju.
Eks laste silmis rõõm küll helju,
Kui silmawad neid nukkusid.
Neid raamatuid ja piltisid!

3. Pöialpoiss.

Siin laiskadele hirmuks saab
Ka witsakimp, kuid las' ta jääb,
Ma palun, täitsa kõrwale,
Kas tahaks sa küll mõnele
Sell' rõõmu päewal kurbtust teha?
Küll wõid sa witsatagi näha,
Kuis kindel sõna karistab
Ja wali waade parandab.

Jõulumees.

Noh, neljas poiss, mis tood siis sa?
Kuis? — Tuled tühja kätega?
Miks nii? —

4. Pöialpoiss.

Mis on weel üle jäänud,
Mis teised ju ei oleks toonud
Sull' jõulu teele kaasa küll?
Ma aga jooksin muidu nii
Sull' seltsiks, — ega ometi
Sa kuri ole? — Tahaks näha,
Häämeelega, mis rõõmu teha
Su tulek suudab lastele.
Nüüd awatagu sinule
Kõik ukсед lahti igal pool,
Sest sa tood teate rahwasool',
Et jõululaps on sündinud.

Eks pühitse see sõnum päewa
Ju terwel' ilmale, kes waewa
Ja elumuret unustes,
Tad wasta wõtab hõisates.

(Näiteseinade taga ehk ka teises toas hakkab laste laul
„Püha öö, õndsalik öö“ helisema).

1. Pöialpoiss.

Kas kuuled, wäljas juba heljub
Laul pühast, õndsalikust ööst!

2. Pöialpoiss.

Nii kõigilt maadelt kokku hõljub
Suur Halleluja, armu tööst
Ning lunastusest kõneledes,
Mis pimedusest wabastab.

3. Pöialpoiss.

Eks kaja õnnest helisedes,
Nii kaua, kui ilm seisma saab,
Ka ingli laul, mis Isa auu
Ja imelikku rahu nõuu
On tulnud ilmal' kuulutama
Ja suurest rõõmust jutustama!

2. Pöialpoiss.

„Kristus on sündin'd, surnud, tõusnud!“
Suur sõna sureliste!e!

1. Pöialpoiss.

Kes taewalises auus on seisnud,
Sai wennaks langen'd lastele.

(Laul waikib).

4. Pöialpoiss.

See rõõm käib igast rõõmust üle,
On õige jõulurõõm ning õnn,
Ning jõulu salaasja süle,
See ilmal' õnnistuseks on.
Seepärast lähewadgi lahti
Su ees, oh auulik wanake,
Kõik wärawad, et sul saaks mahti
Suurt sõna wiia kõigile.

Jõulumees.

Nii? Kas sa arwad? Saame näha
Kui palju tõtt su sõnades.
Me' katset wõime kohe teha,
Te' kuulsite, kuis hõisates
Siin lapsed enne laulsiwad.
Et kutsuge nad siia, nemad
Küll noorest pääst ju kuulsiwad,
Mis nende isad, nende emad
Neil jõulurõõmust rääk'siwad.
Ja mida õigeks jõulurõõmuks
Ka lapsed ise arwawad,
Wõi jääb ehk päris rõõm wast naeruks,
Kus kõrwalrõõmud kaswawad?

(Pöialpoisid lähewad tütarlapsi tooma).

Jõulumees.

Ma kardan wäga — nad ei tea,
Mis neile nõnda ligi on,
Kas ma ei ise wahest pea
Neil näitama, mis jõulu õnn!

(Pöialpoisid ja lapsed tulewad).

1. Pöialpoiss (lapsele).

Sa ära karda! Jõuluwana
On üliwäga armas mees!

2. Pöialpoiss.

Ta teeb teil' helde kinkijana
Nii mõndgi rõõmu lahkuses.

3. Pöialpoiss.

Kuid enne ühe asja üle
Ta tahaks teid weel küsida.

4. Pöialpoiss.

Mis „õige jõulurõõm“ on, talle
Kas te' ehk wõite ütelda?

Jõulumees.

Mis jõulurõõm, mu lapsukesed,
On kõige õigem? küsin ma.
Kas wõite, minu kullakesed,
Mull' seda ära ütelda?

1. Laps (rõõmsasti).

Ma mõtlen, wanemate kodus,
Kui jõuluküünlad pühal õöl
On säramas, ja kõne ladus
Ning jõululaulu mahe hääl
On heljul toas, säääl wist leida
On üksi õige jõulurõõm.
Eks kingituste kuhjad pane
Säääl lapsi rõõmul kilkama,
Eks wanemate õnneline
Pilk löö säääl juures hiilgama!
Küll küünlad kaunitilt helendawad,
Küll haljendab ka jõulupuu,
Kuid kaunistalt weel kumendawad

Sääl rõõmsad palged, hõiskab suu.
Nii leidub wanemate juures,
Kus laste pesa alles weel,
Küll õige rõõm, kas lossis suures
Wõi talutares metsa teel
Wast aset leidnud onnikeses,
Ükskõik, kui aga wanemad
Weel jõuluõhtu ehtimises
Kätt liigutada suudawad.
Kus ema arm ning isa heldus
Weel lastel' lauda katmas on,
Sääl särab õige jõulu walgus,
Sääl asub õige jõuluõnn!

(Wäike waheaeg).

2. Laps (tõsiselt).

Üksi istub wäikse kambri sees
Kurblik ema lapse woodi ees.
Kartes waatab oma wäetikest,
Kas see pääseb küll weel surma käest.
Kaua, kaua haigus wältab ju,
Palju palweid waese ema suu
Walwe öödel saatnud ülesse
Lapse terwise eest taewasse,
Jõuluõhtul aga lootus löi
Lõkkele, ta rõõmsa teate sai:
„Laps on päästetud, — ta terweks saab!“
Oh, kuis ema silm nüüd säatendab!
Kella hääled wäljas kaikuwad,
Südamed neil' wastu hõiskawad.
Tänupisar silmas, põiwili
Laseb emake end palwele;
„Püha öö! õnnis öö!
Sinus helgib taewa imetöö!“

(Wäike waheaeg).

3. Laps (südameliselt).

Jõuluöö külas! Kuis kidiseb sääl
Walendaw lumi nüüd wäljade pääl,
Tähtine taewas, kuis sätendab ta,
Härmatis puude pääl samuti ka!
Ja kuis weel aknatest hiilgawad
Jõuluöö küünlad nii särawad! —
See on nii suur kõik ja salalik,
Meeltesse mõjuw ning pühalik.
Ja kui siis sekka weel kella hääl
Mägedel, orgudes heliseb sääl,
Kutsudes lapsi ning wanemaid
Palwele, — kuidas siis sedamaid
Tunned, kuis wärinad tulewad,
Were sul palgesse ajawad,
Süda kui ootaks sul midagi,
Mida, — ei tea ta isegi.
Kella hääl waikib, ja pimedas
Rahwas on palwele minemas.
Kirikus aga ju jõulupuu
Särab ning ootab, et hulga suur.
Tuhandel häälel saaks algama
Kiituse laulu hõiskama.
Oreli saatusel kohiseb
Laul, nagu kõueke müriseb,
Nõnda, et kardad, et südame
Kaotad helide meresse . . .
Jõuluöö külas! Ei kaunimat
Rõõmu ma teagi olewat!

(Wäike waheaeg.)

4. Laps (lihtsalt).

Minu arust ilusamat õnne,
Jõuluõnne waewalt leitakse,
Kui et neil', kes wanemaid ei tunne.

Waestel' lastel' osaks antakse.
 Helde inimeste perekonnas
 Kordgi soojas toas wiibida,
 Rõõmu-, rahu-, tänutunded rinnas
 Õnnist jõuluõhtut pidada.
 Üksi on ta, waenelaps, küll seisnud,
 Küllalt mahajäetud olnud ju,
 Nüüd siis oleks temalegi tõusnud
 Tund, mill' mureta kord hõiskab suu...
 Hiilg'wal, õnneõhetawal palgel
 Waesed wäetikesed tibawad
 Teiste keskel kuuse imewalgel,
 Kingituste üle kilkawad.
 Mis läeb sellest jõulurõõmust üle,
 Olgu andjal', olgu wõtjale? — —
 Oh, teeks jõuka rahwa rikas süle
 Tihti seda rõõmu endale!

(Waheaeg.)

Jõulumees.

Teil õigus on! Ja ülihästi
 Te', lapsukesed, räägite.
 Mul, wanamehel, kiiremasti
 Werd käimagi weel panite.
 Ja jah, see kõik on üliarmas
 Ning ülikaunis jõulurõõm,
 Kuid kõigest üle käib üksainus,
 Üks kõigesuurem jõulurõõm
 See on see põhjus, mille pärast
 Me' jõulupüha peame,
 See on see rõõm, et Lunastajat
 Me' ilmal' tulnud teame.
 Me olime kõik waesed lapsed,
 Kõik hinge poolest armetud,

Kuid kuula, taewa inglid hüüdwad:
„Teil' abimees on saadetud!“
See on see rõõm, mis hinge tõstab
Kui kotkatiwul ülesse:
Me' teame, meil' ase tehtud
On taewa Isa sülesse.
Me' waesus rikkuseks on saanud,
Sest meie Jõululapsuke
On õnnistuse kaasa toonud
Nüüd igaühe hingele.
Seepärast ongi jõulupüha
Suur rõõmupüha igal pool,
Ja lastele nüüd rõõmu teha
On wanemate ülem hool.
Kuid kõigesuurem jõuluõnn,
Mis meie walmistada wõime,
See armastuse tegu on.
Kui Jõululaps meid murest, waewast
On tulnud armul aitama,
Eks meiegi siis neil', kes hädas,
Ka peaks appi tõttama!
Kuis hää on käsi lahti teha
Ja anda lahkest südamest,
Kuis hää on pisart kustutada,
Mis walgub waese silmadest,
Küll kiirgab jõulupuu, küll hõiskab
Ta ümber laste hulgake,
Kuid kuskil külmetab ja nälgib
Sell' ajal waene lapsuke,
Tal pisarad on pidujoogiks
Ja puudus leiwalõikajaks.
Kes on, kes jõuluõhtuks talle
Üht nurgakestgi walmistaks?
Kes arwab wiletsusi üles,
Mis waeseid ikka waewawad,
Neid, kelle jõud ja nõuugi lõpnud,

Kes unesgi weel ohkawad?
Mis peawad need jõuluõhtul
Küll tundma, kui neil silmi ees
Rõõm külaliseks igas majas,
Ja nemad — nut'wad nälja sees!

1. Laps.

Sääl tulewad hääd inimesed
Ja teewad lahti armu käed,
Ning peagi sa rõõmu helki
Ka waese silmas loitma näed.

1. Pöialpoiss.

Ju ammu on walmistatud,
On kogutud ja korjatud,
Ning mõndgi õnnistuse soowi
Weel sala juurde lisatud.

2. Laps.

Küll omal jõul, küll teiste abil
Sai tehtud, mida kandis jõud,
Et waestel' rõõmu walmistada,
Ja jõuluks katta neile laud.

2. Pöialpoiss.

Nii tuli kallis püha kätte,
Ja ukсед lahti läksiwad,
Et rõõm wõiks lahkelt sisse tulla,
Mis paljud ihal ootsiwad,

3. Laps.

Ja oh neid küünlaid, oh neid ehteid,
Oh õunu südatalwe a'al,
Kuldpähklaid, pildi-inglikesi,
Mis kuuse küljes nähtawal!

3. Pöialpoiss.

Ja mis säääl walgelt kaetud laual
Säääl kuuse kõrwal näha weel!
Säääl asju kaunid, mitmet laadi,
Mis mõtelda ei mõistnud meel!

4. Laps.

Küll riideid säääl, küll rätikesi,
Küll sukakesi, kübaraid,
Küll hobuseid, küll mänguasju,
Küll raamatuidgi ilusaid!

4. Pöialpoiss.

Ja, jah! Seepärast ju ka kilkab
Siis laste elaw rõõmu-hüüd...
Ja wanemad — noh, kes see juures
Küll suudaks külmaks jääda nüüd!

Jõulumees.

Ning selle sekka hõiskab orel
Nii armast, tutwat, püha wiit
Ja südametest taewa poole
On sõudmas wagad palwed siit.
Ning rahu kuulutaja sõnad
Siis Isa armust räägiwad,
Sest armust, mille tiiwad neidgi,
Kes kõigist põlgtud, warjawad.
See arm ju omakseid ei jäta,
Tal nõuu ning abi küllalt käes,
Kui palwe teda taga nõuab
Ja lootus õhkab usu wäes,
Ta walmistab neil' jõulurõõmu,
Toob walgust pimedusesse,
Ja saadab helde käte läbi
Ka abi wiletsusesse.

A

2253 II

57344

Ning jõulurõõmu püha paistus
 Teeb silmad selgelt särama
 Nii lossis kui ka ütikeses
 Ja paneb keeled hõiskama.

(Wäike waheaeg.)

Õnn seltsiks teile siis, kes täna
 Siin kokku tulnud olete
 Ning sõbralises lahkes meeles
 Hääd jõulupüha peate.
 Õnn seltsiks teile! Küllap veel
 Kord parem püha ootab eel.

(Kõrgendatud häälega.)

See on see ilusam ning parem
 Ja suurem jõulurõõm ning õnn,
 Et armastus hääd muret kannab
 Ka nende eest, kell' puudus on,
 Häätegu kannab kaunist kasu,
 Õnn sell', kes hääd häälmeelel teeb,
 Sell' heldest jõulukingitusest
 Tõest' sajakordne tasu keeb.
 Oh wõtaks seda õigel wiisil
 Siin südamesse igamees,
 Kui wäga saaks küll wähenema
 Siis wiletsused ilma sees. —

(Wäike peatus.)

Nüüd aga sõbrad, rõõmusunnil
 End ühendage koorisse,
 Ja jõululaulud helisegu
 Kui halleluuja ülesse.

(Järgneb mõni sünnis jõululaul, mille järele jõlumees
 ja põialpoisid laste hulka oma andeid jagama lähewad).

